

2. Павлюк М. Проектування системи управління мотивацією персоналу підприємства. С. 74-81. URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/db0887f5-45b4-484b-8748-0567d79951db/content>

О.Г. Єсіна, ст. викладач
Одеський національний економічний університет

ЛІЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

Малі та середні підприємства (МСП) відіграють важливу роль у розвитку економіки, забезпечуючи зайнятість населення та стимулюючи конкуренцію. Водночас їх ефективне функціонування значною мірою обмежується недостатнім доступом до фінансових ресурсів, що зумовлює потребу у використанні альтернативних інструментів фінансування.

Одним із таких інструментів є лізинг. В Україні цей механізм перебуває на стадії розвитку, тоді як у світовій практиці він вже сформувався як ефективний фінансовий інструмент підтримки бізнесу. У розвинених країнах лізинг широко застосовується для модернізації основних засобів і забезпечення доступу підприємств до інвестиційних ресурсів.

Фінансовий лізинг – це інструмент, що дозволяє підприємствам користуватися потрібним обладнанням, технікою чи транспортом, сплачуючи певну суму у вигляді регулярних платежів, але без необхідності повної купівлі об'єкта. Після завершення терміну угоди бізнес може або викупити обладнання, або повернути його лізинговій компанії та обрати нове [1].

Для реалізації лізингових програм підприємства залучають лізингові компанії, банки та інші фінансові установи, які забезпечують придбання й передачу обладнання у користування.

Лізинг як інструмент фінансування має низку вагомих переваг для малих та середніх підприємств. Насамперед він забезпечує доступність фінансових ресурсів, оскільки дозволяє використовувати необхідні основні засоби без значних початкових інвестицій. Важливою характеристикою є гнучкість умов, що проявляється у можливості формування індивідуального графіка платежів з урахуванням специфіки діяльності підприємства, зокрема сезонності бізнесу та його фінансових можливостей.

Крім того, лізинг створює податкові переваги, адже лізингові

платежі можуть бути віднесені до витрат підприємства, що сприяє оптимізації податкового навантаження. Не менш важливим є те, що використання лізингу дозволяє здійснювати регулярне оновлення техніки та обладнання без значних капітальних вкладень, що позитивно впливає на технологічний рівень і конкурентоспроможність підприємства. Додатковою перевагою виступає спрощена процедура отримання фінансування порівняно з банківським кредитуванням, зокрема за рахунок менш жорстких вимог до застави та фінансової історії суб'єкта господарювання [2].

При виборі джерела зовнішнього фінансування для МСП доцільно враховувати відмінності між лізингом і банківським кредитуванням. На відміну від кредиту, лізинг передбачає використання об'єкта фінансування як забезпечення угоди, що знижує вимоги до забезпечення та розширює доступ до фінансування для підприємств із обмеженими активами.

Важливою перевагою є також особливості податкового обліку: лізингові платежі повністю включаються до витрат підприємства, тоді як у разі кредитування – лише відсотки.

Зазначимо, що лізинг, поряд із суттєвими перевагами, характеризується й низкою обмежень, які можуть знижувати його ефективність для малих та середніх підприємств. Насамперед слід відзначити відносно високу загальну вартість фінансування порівняно з банківським кредитом, оскільки лізингові платежі включають додаткові витрати (комісії, страхування, обслуговування).

Суттєвим бар'єром на шляху масштабування лізингових операцій залишається низький рівень інформаційної обізнаності суб'єктів МСП. Крім того, підприємство не набуває повного права власності на об'єкт до завершення договору, що обмежує гнучкість управління активами та підвищує ризик їх втрати у разі порушення умов угоди. Додатковими факторами ризику є нестабільність нормативно-правового середовища та валютні коливання, особливо у випадку лізингу імпортного обладнання. Водночас обмежений доступ до лізингових послуг для новостворених або фінансово нестійких МСП звужує можливості широкого використання цього інструменту в практиці господарювання.

Попри наявні ризики та бар'єри, світовий ринок лізингу активно розвивається, і хоча в Україні його зростання менш динамічне, однак також спостерігається позитивна тенденція.

За даними [3], у 2025 році в рамках програм "Доступні кредити 5-7-9%" та "Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%" МСП уклали 3 035 лізингових угод з 22 уповноваженими лізингодавцями на загальну суму 106,8 млрд грн (станом на 29 грудня 2025 р.). Ці угоди доповнили 28 873 кредити на суму понад 360 млрд грн з початку програми, демонструючи зростання фінансування МСП. Переважна більшість угод укладається з юридичними особами (96%), що підтверджує вагомую роль лізингу у фінансуванні підприємницької діяльності.

Отже, лізинг виступає важливим інструментом фінансового забезпечення діяльності МСП, особливо в умовах обмеженого доступу до кредитних ресурсів.

Водночас розвиток лізингу в Україні стримується низкою факторів, зокрема інституційними обмеженнями та фінансовими ризиками, що потребує вдосконалення регуляторного середовища та розширення доступу МСП до цього інструменту. Таким чином, подальше поширення лізингу, зокрема із використанням сучасних цифрових рішень, має значний потенціал для підтримки розвитку малого та середнього бізнесу в Україні.

Список використаних джерел:

1. Агейкін, О. (2025). Фінансовий лізинг в Україні: переваги, недоліки та шляхи вдосконалення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (24), 199-206. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.24.20>
2. Озадовський, О. (2025). Фінансовий лізинг як інструмент підтримки бізнесу в умовах економічної невизначеності в Україні. *Науковий вісник Полісся*, (2(29)), 496–510. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2\(29\)-496-510](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2(29)-496-510)
3. Підсумки-2025: Мінфін забезпечив високі показники євроінтеграції та фінансову стійкість держави. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://lnk.ua/IrNoe3BwL>

А.С. Сербіна, асистент
Сумський національний аграрний університет

ІННОВАЦІЙНІ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сучасна архітектура світової економіки зазнає фундаментальних трансформацій під впливом глобалізаційних викликів: від розриву логістичних ланцюгів до критичних кліматичних змін. Традиційна лінійна парадигма менеджменту